

WORK IN DENMARK

**Žinokite savo teises ir
pareigas
dirbdami Danijoje**

Danijos darbo rinkoje darbo užmokestis ir darbo sąlygos dažniausiai reglamentuojami pagal profesinių sąjungų ir darbdavių asociacijų kolektyvines darbo sutartis. Todėl Danijoje nėra įstatymo nustatyto minimalaus darbo užmokesčio.

Darbo sutartis

Būsimas darbdavys **visada** privalo pateikti Jums darbo sutartį – nesvarbu, ar dirbate danų bendrovėje, ar užsienio valstybės darbdaviui. Sutartyje privalo būti pateikta bent toliau nurodyta informacija:

1. Darbdavio ir darbuotojo vardai, pavardės, pavadinimai ir adresai.
2. Darbovietės vieta; arba nurodyta, jeigu darbo vieta nėra nustatyta; vieta, kur pirmiausia atliekamas darbas; arba pareiškimas, kad darbuotojas dirba įvairiuose skirtingose vietose.
3. Darbo aprašymas, profesiją rodantis darbuotojo titulas, pareigos arba darbo kategorija.
4. Įdarbinimo data.
5. Numatyta įdarbinimo trukmė, nebent darbas būtų pastovus.
6. Darbuotojo ir darbdavio įspėjimas apie darbo sutarties nutraukimą, įspėjimo laikotarpis ir visos su tuo susijusios sąlygos.
7. Sutartas atlyginimas, premijos, priemokos, pvz., už naktinį darbą arba darbą neįprastomis valandomis, priemokos už viršvalandžius ir pan. Papildomai privaloma pateikti informaciją apie atlyginimų mokėjimų datas.
8. Darbuotojo teisės į mokamas atostogas, pensijos įmokos, maitinimas ir apgyvendinimas Danijoje, mokėjimai pagal ligos lape-

lius, kompensacija už nuosavo automobilio naudojimą darbui ir pan.

9. Įprastos darbo valandos per dieną arba per savaitę.

Visada išsaugokite savo darbo sutarties/įdarbinimo sutarties kopiją. Kilus abejonių dėl sutarties turinio, kreipkitės į savo darbdavį. Darbo sutartis yra svarbus dokumentas, nes jame išdėstytos su Jūsų darbu susijusios Jūsų teisės bei pareigos.

Leidimai dirbti ir gyventi

Pasidomėkite, ar Jums reikia leidimų dirbti ir gyventi, norint dirbti Danijoje.

Šiaurės Europos valstybių piliečiams nereikia leidimo dirbti ir leidimo gyventi, norint dirbti Danijoje.

- ES/EEE valstybių piliečiai gali nevaržomai atvykti ir dirbti Danijoje. Jeigu Danijoje dirbsite trumpiau nei 3 mėnesius, Jums nereikės gauti leidimo dirbti ir gyventi; visgi Jums reikės gauti pajamų mokesčių formą (angl. Tax card). Jeigu dirbsite ilgiau nei 3 mėnesius, pradėję dirbti privalėsite gauti registracijos pažymėjimą. Papildomos informacijos rasite tinklavietėje www.statsforvaltningen.dk
- Jeigu nesate ES arba EEE valstybių narių piliečiai, prieš pradėdami dirbti Danijoje, Jums reikės užpildyti prašymus ir gauti leidimus dirbti ir gyventi šioje šalyje – daugiau informacijos rasite tinklavietėje www.newtodenmark.dk.

Sveikata ir sauga

Visi Danijoje dirbantys darbuotojai privalo vadovautis Danijos darbo aplinkos įstatymu. Šiuo įstatymu siekiama užkirsti kelią nelaimingiems atsitikimams ir susirgimams darbo vietoje. Darbdavys privalo užtikrinti

saugias darbo sąlygas. Darbdavys turi įvairių įsipareigojimų, pvz., užtikrinti, kad darbuotojai gautų darbo instrukcijas. Jūs privalote bendradarbiauti darbuotojų saugos ir sveikatos priežiūros klausimais. Be to, Jūs privalote naudotis darbdavio pateiktomis apsauginėmis priemonėmis.

Kai kurioms profesijoms ir tam tikroms pareigoms užimti Jums arba Jūsų darbdaviui privaloma gauti Jūsų profesinės kvalifikacijos pripažinimą, pvz., šakinių krautuvų ir kranų vairuotojams, suvirintojams, darbuotojams, dirbantiems su asbesto turinčiomis medžiagomis ir pan. Daugiau informacijos: www.arbejdstilsynet.dk (anglų, lenkų, lietuvių, vokiečių kalbomis).

Draudimas

Atsakomybės/nelaimingų atsitikimų draudimas

Darbdaviai teisiškai privalo įsigyti darbdavio nelaimingų atsitikimų darbe draudimą, kuriuo esate apdraudžiami nelaimingų atsitikimų darbo valandomis atveju. Įsitikinkite, ar Jūsų darbdavys turi galiojantį draudimą.

Galbūt verta būtų pasirūpinti savo šeimos draudimu, jeigu norite apsidrausti nuo nelaimingų atsitikimų savo laisvalaikiu (ne darbo valandomis). Jums gali galioti ir tas draudimas, kuriuo apsidraudėte savo gimtojoje šalyje – priešingu atveju rekomenduojama apsidrausti Danijoje.

Draudimas nuo darbo praradimo

Jeigu neteksite darbo Danijoje, galite gauti bedarbio pašalpas. Kitaip nei daugelyje kitų

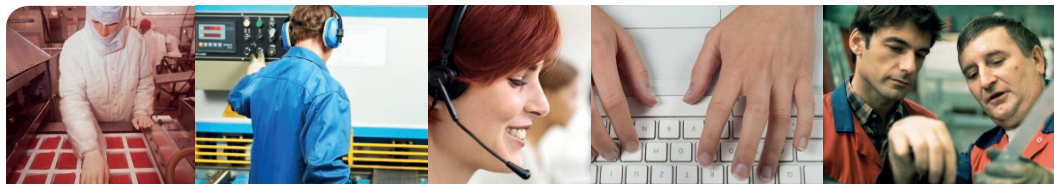
šalių, Danijoje draudimas nuo darbo praradimo yra neprivalomas. Draudimo nuo darbo praradimo polisą galite gauti iš draudimo nuo darbo praradimo fondo, žinomo kaip „a-kasse“. Daugelis draudimo nuo darbo praradimo fondų yra profesinių sąjungų filialai.

Profesinės sąjungos

Jūs turite teisę įstoti į profesinę sąjungą. Jūsų profesinė sąjunga gali padėti Jums kilus ginčų dėl darbo užmokesčio ir darbo sąlygų, bet tik tuo atveju, jei esate jos nariai. Daugelis darbuotojų Danijoje yra kokios nors profsąjungos nariai. Galima pasirinkti bet kurią iš daugelio profesinių sąjungų. Į kurią sąjungą galėsite įstoti priklausys nuo jūsų dirbamo darbo.

Mokesčiai

Daugeliu atvejų Jūs privalote mokėti mokesčius Danijoje, nesvarbu, ar Jūs dirbate danų, ar užsienio valstybės darbdaviui, ar esate įsidarbinę per laikinojo įdarbinimo agentūrą. Vos tik pradėję dirbti Danijoje, privalote gauti pajamų mokesčių formą – šią formą išduoda valstybinės įstaigos. Mokesčių tarifai priklauso nuo keleto veiksnių, pvz., Jūsų įdarbinimo sąlygų, gyvenamosios vietos, teisių į lengvatas ir pan. Jūsų mokesčiai ir mokesčių lengvatos bus apskaičiuoti mokesčių inspekcijoje. Nedeklaruoti mokesčių pagal savo pajamas laikoma nusikaltimu; už tai baudžiama pagal įstatymą. Papildomai prie skirtos bausmės dar privalėsite sumokėti ir nesumokėtus mokesčius. Daugiau informacijos rasite tinklapyje www.skat.dk > anglų kalba

Vairavimas Danijoje

Jeigu nesate Danijos gyventojai, galite naudotis savo šalies vairuotojo pažymėjimu. Jeigu atvykstate gyventi į Daniją, Danijoje galioja ES/EEE valstybių vairuotojų pažymėjimai. Ne ES valstybių narių piliečiai privalo pasikeisti savo vairuotojų pažymėjimus per 90 dienų.

Transporto priemonės

Jeigu esate ne Danijos, o kitos šalies nuolatini ai gyventojai, Jums leidžiama Danijoje naudoti užsienyje registruotą transporto priemonę, jeigu Jūs kasdien/kas savaitę grįžtate į savo gimtąją šalį.

Atkreipkite dėmesį: jeigu Jūs dirbate Danijoje daugiau nei 185 dienas per 12 mėnesių, esate laikomi gyvenančiais Danijoje.

Jeigu apsigyvenate Danijoje, per 14 dienų privalote pakeisti savo transporto priemonės numerius Danijos numeriais. Papildomos informacijos kreipkitės į SKAT.

Visada turėkite su savimi:

pasą/asmens tapatybės kortelę, leidimo gyventi pažymėjimą/leidimą dirbti, darbo sutartį, vairuotojo pažymėjimą, diplomus/pažymėjimus, draudimo dokumentus, gimimo liudijimą. Kiti naudingi dokumentai: santuokos liudijimai ir vaikų gimimo liudijimai, transporto priemonės savininko pažyma ir kiti dokumentai, asmens sveikatos kortelė, nuomos sutartis.

Prireikus pagalbos:

karštoji linija sveikatos ir saugos klausimais:

+45 70 12 12 88 – spauskite 2

Darbo valandos: pirmadieniais–ketvirtadieniais

nuo 8.00 iki 16.00 val. – penktadieniais

nuo 8.00 iki 15.00 val.

(Danijos darbo aplinkos inspekcija).

Daugiau informacijos apie darbo sutartis/įdarbinimo sutartis, savo teises ir pateigas rasite tinklavietėje

www.workindenmark.dk

Daugiau informacijos apie darbo sąlygas Danijoje galima rasti tinklavietėje

www.3f.dk (anglų, lenkų, vokiečių, rusų, turkų kalbomis)

Danijos inžinierių federacija

+45 33 18 48 48, el. paštas: MC@ida.dk

Leidimas dirbti ir gyventi: Tarptautinė piliečių tarnyba (el. pašto adresus ir telefonų numerius rasite tinklapyje www.icitizen.dk)

Karštoji linija atlyginimų ir darbo sąlygų klausimais:

+45 70 300 300, el. paštas 3f@3f.dk

(administruoja profesinė sąjunga 3F, bet paslaugos nemokamai teikiamos ir nariams, ir ne nariams).

WORK IN DENMARK